

**«ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМ МЕН БІЛІМДІ ДАМУ ОРТАЛЫҒЫ»
ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ШЕКТЕУЛІ СЕРІКТЕСТІГІ**

«КЕЛІСІЛДІ»

Қазақстан Республикасының
Оқу ағарту министрілігі
Сараптамалық кеңестің хаттамасы
_____ ж. № _____

«БЕКІТІЛГЕН»

ХҒБДО директорының
бұйрығымен
_____ ж. № _____

**«Білім беру ұйымдарында ерекше білім беру қажеттіліктері бар
балаларды логопедиялық сүйемелдеу»
педагогтердің біліктілік арттыру курсының
БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ**

Оқыту нысаны: күндізгі/қашықтықтан

Мақсатты аудитория: білім беру ұйымдарының логопедтері,
дефектологтары, арнайы білім беру саласындағы педагогтері

Сағат саны: 80 сағат

Орал қ.
2025 жыл

ӘЗІРЛЕУШІЛЕР:

Джонисова Гүлжиян Кабдолғалиевна - ХҒБДО тренері, педагогика ғылымдарының кандидаты;

Султаниязова Насия Жалауовна - ХҒБДО тренері, "Әлеуметтік ғылымдары" мамандығы бойынша философия докторы (PhD)

Койбагарова Дидар Кожагельдиевна – «Super star» логопедиялық орталығының негізін салушы, логопед-маман;

Кадыржанова Ж.Е. – Батыс Қазақстан инновациялық-технологиялар университеті педагогика және психология кафедрасының аға оқытушысы, психология ғылымдарының кандидаты;

Байбулатова Айнагуль Исенбаевна – Орал жоғары гуманитарлық-экономикалық колледжінің арнайы пәндер оқытушысы, дефектолог;

Буентаева Менсұлу Абилгазиевна - Орал қаласы “Айяна” бөбекжайының меңгерушісі, педагог-зерттеуші;

Кудайбергенова Балмира Саматқызы – Орал қаласы №19 ЖОББМ дефектологы.

МАЗМҰНЫ

1 – бөлім	Жалпы ережелер	4 бет
2 – бөлім	Глоссарий	9 бет
3 – бөлім	Бағдарлама тақырыбы	11 бет
4 – бөлім	Бағдарламаның мақсаты, міндеттері және күтілетін нәтижелері	15 бет
5 – бөлім	Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны	16 бет
6 – бөлім	Оқу процесін ұйымдастыру	30 бет
7 – бөлім	Бағдарламаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету	31 бет
8 – бөлім	Оқу нәтижелерін бағалау	32 бет
9 – бөлім	Курстан кейінгі қолдау	34 бет
10 – бөлім	Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	35 бет

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

«Білім беру ұйымдарында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды логопедиялық сүйемелдеу» тақырыбында педагогтардың біліктілігін арттыру курсының білім беру бағдарламасы білім беру ұйымдарының логопедтеріне, дефектологтарына, арнайы білім беру саласындағы педагогтеріне арналған.

Бағдарлама төмендегі негізгі нормативтік – құқықтық актілерді, ережелер мен талаптарды ескере отырып жасақталған:

1. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі «Білім туралы» №319-III Заңы;

2. «Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 қаулысы;

3. «Қазақстан Республикасындағы инклюзивті саясаттың 2025 – 2030 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 30 желтоқсандағы № 1143 қаулысы;

4. Қазақстан Республикасының «Педагог мәртебесі туралы» 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI Заңы;

5. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің «Педагог кадрлардың біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және өткізу, сондай-ақ педагог қызметін курстан кейінгі сүйемелдеу қағидалары» туралы 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 95 бұйрығы;

6. «Білім беру ұйымдарының педагогтеріне арналған кәсіптік стандарттарды бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 24 ақпандағы № 31 бұйрығы «Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 175 бұйрығы;

7. «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» ҚР 2002 жылғы 8 тамыздағы №345 Заңы;

8. «Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы» ҚР 2002 жылғы 11 шілдедегі №343 Заңы;

9. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне инклюзивті білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» ҚР Заңы 2021 жылғы 26 маусымдағы № 56-VII ҚРЗ;

10. Ерекше қажеттіліктері бар тұлғаларды оқытуда білім берудің саласының ұстанымдары, саясаты және тәжірибелік іс-әрекеті туралы Саламан декларациясы;

11. «Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын және бағдарламаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 4 бұйрығы;

12. «Білім беру ұйымдарындағы психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 29 сәуірдегі № 92 бұйрығы;

13. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы;

14. «Педагог лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі № 338 бұйрығы;

Қазақстан Республикасының Заңнамасында адам құқықтары саласындағы негізгі халықаралық құжаттарға сәйкес елдің барлық балалары үшін білім алуға тең құқықтар қағидаты көзделеді. Балалардың білім алу құқығының кепілдіктері Қазақстан Республикасының Конституциясында, Қазақстан Республикасындағы «Бала құқықтары туралы», «Білім туралы», «Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық- педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы», «Қазақстан Республикасында мүгедектерді әлеуметтік қорғау туралы» Заңдарында бекітілген.

Барлығы үшін сапалы білімге қол жеткізуде тең құқықтардан тең мүмкіндіктерге қарай дәйекті қадамдар жасай отырып, «Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 қаулысынада инклюзивті білім беруді дамытуды маңызды міндеттердің бірі ретінде айқындайды.

Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне инклюзивті білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтыруларды енгізу (ҚР Заңы 2021 жылғы 26 маусымдағы № 56-VII ҚРЗ) жүзеге асырылады. «Білім беру ұйымдарындағы психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 29 сәуірдегі № 92 бұйрығына және “Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы” Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы № 4 бұйрықтарына талдаулар жүргізіліп, бағдарлама мазмұнында толықтай ашылған.

Қазіргі уақытта Қазақстан Республикасында инклюзивті білім беру белсенді дамып келеді. Халықаралық білім беру практикасында таратылған барлық білім алушылардың жеке мүмкіндіктерін ескере отырып, сапалы білім алуға тең құқықтар қағидаты жалпы білім беру ұйымдарының логопедтерінен осы балалар үшін арнайы оқу жағдайларын жасауды және оларға тиісті психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді қамтамасыз етуді талап етеді.

Жалпы білім беру ұйымдарының логопедтері үшін біліктілікті

арттырудың жекелеген курстарын өткізудің өзектілігі мен қажеттілігі Қазақстан Республикасында инклюзивті білім беруді дамыту мен ерекше білім беру қажеттіліктері бар, оның ішінде мүмкіндіктері шектеулі балаларды алып жүруге мектеп логопедтерінің жеткіліксіз дайындығы арасындағы қайшылыққа байланысты. Жалпы білім беретін мектептердің логопедтерінің кәсіби қажеттіліктерін талдау көрсеткендей, мамандардың көпшілігі біліктілікті арттыру курстары мен әдістемелік ұсыныстарда өздерінің кәсіби құзыреттілік деңгейін арттыруда маңызды ресурс ретінде қарастырады.

Қазақстан Республикасының білім беру жүйесінде ерекше білім беру қажеттіліктері (ЕББҚ) бар балаларды қолдау, инклюзивті білім беруді дамытудың маңызды бағыты ретінде қарастырылады. Логопедиялық сүйемелдеу – бұл балалардың тілдік дамуын қолдауға, сөйлеу кемшіліктерін түзетуге және олардың әлеуметтенуіне көмектесуге бағытталған кәсіби психологиялық-педагогикалық қызмет түрі.

Логопедиялық сүйемелдеу – білім беру процесіне қатысатын логопед маманының сөйлеу тілі бұзылған балаларға психологиялық, педагогикалық және коррекциялық қолдау көрсету жүйесі. Бұл қызмет:

- тілдің фонетикалық, лексикалық, грамматикалық, дыбыстық және семантикалық құрылымдарын қалыптастыруға бағытталады;
- балалардың оқу мен жазу дағдыларындағы бұзылыстарды түзетуге ықпал етеді;
- баланың коммуникативтік қабілеттерін дамыту арқылы оның жалпы оқу үлгерімін жақсартады;
- ата-аналармен және педагогтармен өзара тығыз жұмыс істеуді көздейді.

Бағдарламаның өзектілігі. Соңғы жылдары инклюзивті білім беру аясында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың саны артуда. Бұл балалардың басым бөлігі сөйлеу тілінің түрлі бұзылыстарынан зардап шегеді (жалпы сөйлеу дамуының кешеуілдеуі, дизартрия, алалия, фонетико-фонематикалық бұзылыстар, тұтықпа және т.б.). Бағдарламаның жаңалығы алғаш рет ерекше білім беру қажеттіліктері бар, оның ішінде мүмкіндіктері шектеулі балаларға логопедиялық сүйемелдеу және түзету-дамытушылық көмек көрсету жөніндегі қызметті ұйымдастыру мен мазмұнында заманауи тәсілдер баяндалатындығына байланысты.

Өзектілігін негіздейтін факторлар:

- ЕББҚ бар балалар санының өсуі;
- мектепке дейінгі және мектептік жаста сөйлеу тілі бұзылыстарының жиі кездесуі;
- логопед мамандарына деген жоғары сұраныс;
- жалпы білім беру бағдарламаларын меңгеруде сөйлеу бұзылыстарының кедергі болуы;
- әлеуметтік және психоэмоционалдық бейімделудегі қиындықтар.

Бұл жағдайлар логопедиялық сүйемелдеуді білім беру ұйымдарында кешенді түрде енгізудің қажеттілігін көрсетеді. Білім беру бағдарламасы

болашақ логопед мамандарды кәсіби түрде дайындауға, теориялық және практикалық білімдерін тереңдетуге бағытталған.

Қазақстандық логопедиялық қызмет жүйесі Кеңес дәуірінен қалған дәстүрлі негізге сүйеніп дамып келеді. Қазіргі кезде, Р.Е. Левина, Т.Б. Филичева, Г.В. Чиркина, Н.А. Никашина, В.И. Селиверстов сияқты ресейлік авторлардың еңбектері белсенді қолданылады. Сонымен қатар, қазақ тілді ортада логопедиялық әдістерді бейімдеу және жаңғырту бағытындағы қадамдар жасалуда (мысалы, қазақ тіліндегі дыбыстардың артикуляциялық ерекшеліктері бойынша әдістемелік құралдар дайындалуда); логопед мамандары қазақ тіліндегі сөйлеу бұзылыстарын зерттеуде жаңа әдістерді іздестіруде.

Логопедиялық көмек көрсету жүйесі әлемнің көптеген елдерінде дамыған. Мысалы, АҚШ пен Канадада – сөйлеу және тіл терапиясы жеке бағдарлама арқылы, жоғары технологиялық құралдарды қолдана отырып жүргізілсе, Финляндия, Швеция – инклюзивті білім беру үлгісі бойынша логопедтік қызмет бала бақшадан бастап мектепке дейін үздіксіз ұсынылады. Германияда – логопедиялық көмек медициналық-педагогикалық орталықтар арқылы көрсетіледі.

Шетелдік тәжірибелерді негізге ала отырып, бағдарламада логопедиялық сүйемелдеуде ойын, сенсорлық және арт-терапия әдістерді кеңінен қолдану көрініс тапқан. Шетелдік тәжірибелерден алынған озық әдістерді отандық білім беру жүйесіне енгізу — бағдарламаның дамуына жаңа серпін береді. Бұл әсіресе көптілді ортада сөйлеу дамуын қалыптастыруда аса маңызды.

Инклюзивті оқытудың негізгі идеяларын ашатын аталған ережелер оның құндылықтары мен бағдарларын анықтайды, онда барлық балалар әртүрлі оқу қажеттіліктері бар жеке тұлғалар болып табылады. Сондықтан осындай топтағы білім алушылар үшін олардың қажеттіліктерін қанағаттандыратын тиімді, арнайы әдістеме қажет. Бағдарламада ерекше білім беруді қажет ететін балалар үшін орта білімнің қолжетімділігін арттыру үшін мемлекеттік саясаттың жетістіктері қаралып, жаңа үрдістерді енгізу туралы ойлар сарапқа салынады. Бағдарламада барлық балаларды, оның ішінде ерекше білім беруді қажет ететін балаларды жалпы білім беру кеңістігіне қосудың қажетті нормативтік-құқықтық негізін құруға ықпал ететін іс-шаралар айқындалған. Сондай-ақ, бағдарламаның ерекшелігі, «Білім туралы» заңы аясында, сөйлеу тілі бұзылыстары бар балалармен жұмыстану үшін логопедтердің жаңа әдістемелірін жасақтау. Ол әдістемелер, логопедтік жеке орталықтар мен осы салада мамандар даярлайтын білім беру ұйымдарымен бірлесе отырыпы жасақталуы.

Білім беру бағдарламасы жалпы білім беру ұйымдарында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды сүйемелдеу бойынша логопедтердің кәсіби құзыреттілігін дамытуға бағытталған және сөйлеу қабілеті бұзылған балаларға логопедтік көмек көрсетуде логопедтердің кәсіби жұмысының сапасын арттыруға ықпал ететін болады.

Логопедиялық сүйемелдеу – бұл тек сөйлеу тілі бұзылыстарын түзету

емес, баланың тұтас дамуына әсер ететін кешенді психологиялық-педагогикалық қызмет. Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың әлеуетін ашу, олардың қоғамға бейімделуіне ықпал ету – логопедтің басты мақсаты.

Осы білім беру бағдарламасы логопед мамандарын заманауи талаптарға сай дайындауға, ұлттық және халықаралық тәжірибені ұштастыруға мүмкіндік береді. Бағдарламаның ғылыми-әдістемелік негізі мен практикалық бағыты оны білім беру жүйесіндегі өзекті, қажетті және болашағы зор етеді.

Білім беру бағдарламасы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 175 бұйрығымен бекітілген «Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидаларын бекіту туралы» Қағидаларына (өзгерістермен: «Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 175 бұйрығына өзгеріс енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 27 тамыздағы № 384 бұйрығы) сәйкес дайындалды.

2. ГЛОССАРИЙ

«Луллий шеңберлері» технологиясы - балалардың интеллектуалды және шығармашылық қабілеттерін дамыту үшін қолданылатын ойын оқыту әдісі.

Адаптация – адамның жаңа ортаға, жағдайға, әлеуметтік талаптарға немесе өзгерістерге бейімделу үдерісі.

Аромотерапия - бұл адамның физикалық, эмоционалдық және психологиялық жағдайын жақсарту үшін табиғи өсімдік сығындылары - эфир майларын қолданатын емдік тәжірибе.

Арт-терапиялық әдістер - психотерапия мен психологиялық түзетулердегі жұмыстарда өнер мен шығармашылықты қолдану.

Әлеуметтік бейімдеу - жеке адамның қоғамдағы жаңа әлеуметтік жағдайларға, нормаларға, талаптарға және әлеуметтік рөлдерге икемделу үдерісі.

Биофидбэк - физиологиялық көрсеткіштерді тіркеп, кері байланыс арқылы оларды басқаруға үйрететін психофизиологиялық тренинг әдісі.

Білім алу үшін арнаулы жағдайлар - ерекше білім беруді қажет ететін адамдардың (балалардың), сондай-ақ мүмкіндігі шектеулі балалардың оларсыз білім беру бағдарламаларын меңгеруі мүмкін болмайтын, оқу, сондай-ақ арнаулы, жеке дамыту мен түзеу-дамыту бағдарламаларын және оқыту әдістерін, техникалық, оқу және өзге де құралдарды, тыныс-тіршілік ортасын, психологиялық-педагогикалық қолдауды, медициналық, әлеуметтік және өзге де көрсетілетін қызметтерді қамтитын жағдайлар.

Виммельбух технологиясы - балаларды дамыту үшін пайдаланылатын мәтінсіз сурет кітаптарына негізделген, кейіпкерлер, заттар мен сюжеттік желілер біртұтас семантикалық композицияға біріктірілген жарқын және егжей-тегжейлі иллюстрациялы оқыту технологиясы.

Друдлер - бұл логикалық ойлау мен қиялды дамытуға арналған қысқа, күлкілі суреттер.

Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау - білім алу үшін қажетті арнаулы жағдайларды айқындау.

Ерекше білім беруді қажет ететін адамдар (балалар) - тиісті деңгейде білім алу және қосымша білім алу үшін арнаулы жағдайларға тұрақты немесе уақытша қажеттілік көріп жүрген адамдар (балалар).

Қашықтықтан білім беру технологиясы - білім алушы мен педагог қызметкердің жанама түрде, алыстан немесе толық емес жанама өзара іс-қимылы кезінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды және телекоммуникациялық құралдарды қолдана отырып жүзеге асырылатын оқыту.

Литотерапия әдісі - бұл емдік мақсатта тастар мен минералдардың энергетикалық, физикалық қасиеттерін қолданатын баламалы емдеу тәсілі.

Логопедиялық массаж – сөйлеу бұлшықеттерінің (тіл, ерін, бет, жақ) тонусын реттеу, артикуляциялық аппараттың қозғалыс дағдыларын жақсарту

және сөйлеу бұзылыстарын түзету мақсатында қолданылатын арнайы терапиялық массаж әдісі.

Логоритмика – сөйлеуді дамыту және түзету мақсатында қимыл, музыка және ырғақты жаттығуларды біріктіретін коррекциялық-педагогикалық әдіс.

Луллий шеңберлері - балалардың сөйлеу және интеллектуалдық-шығармашылық қабілеттерін дамыту, ұғымдар арасындағы байланыстарды анықтауды және күрделі идеяларды құрастыруды жеңілдететін айналмалы шеңберлер жүйесі.

Мнемотехника – есте сақтау қабілетін арттыруға арналған әдістер мен тәсілдер жиынтығы.

Нейропсихология - адамның психикалық үдерістері мен мінез-құлқының ми құрылымдарымен байланысын зерттейтін ғылым саласы.

Проппа карталары – ертегі кейіпкерлерінің типтік функцияларын, оқиғалық элементтерді және әрекет қатынастарын визуалды түрде көрсетуге арналған карточкалар жүйесі.

Психологиялық-педагогикалық қолдап отыру – білім беру ұйымдарында іске асырылатын, процесінде білім алушыларды, оның ішінде ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау негізінде ерекше білім беруді қажет ететін адамдарды (балаларды) ойдағыдай оқыту және дамыту үшін әлеуметтік және психологиялық-педагогикалық жағдайлар жасалатын жүйелі-ұйымдастырылған қызмет.

Саусақ ойындары – балалардың қол және саусақ бұлшықеттерін дамытатын, моторика мен координацияны жетілдіретін, сондай-ақ сөйлеу дағдыларын қалыптастыруға көмектесетін ойын түрлері.

Сөйлеу ритмі – сөйлеудің ырғақтық құрылымы, яғни дауыстың көтеріліп-түсуі, екпін, тыныс алу және сөздердің уақыттық ұзақтығы арқылы қалыптасатын сөйлеу үні мен қарқынының үйлесімі.

Тейп әдісі - сөйлеу тілі бұзылған балалармен жұмыс жасауда, бұлшықет тонусының бұзылуы мәселелерін шешуде қолданылатын инновациялық нейропсихологиялық әдіс

Эхолалия - естілетін дыбыстардың, сөздердің немесе сөз тіркестерінің еріксіз қайталануы.

3. БАҒДАРЛАМА ТАҚЫРЫБЫ

Бағдарламаның жаңашылдығы, оқыту кезінде курс тыңдаушылары мазмұны олардың өзектілігін көрсететін бір-бірімен өзара байланысты 6 модульді зерттейді. Біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасында алғаш рет балалардың ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау, жеке-дамытушылық бағдарламаларды, ауызша және жазбаша сөйлеу қабілеті бұзылған ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен түзету-дамытушылық жұмыстың заманауи әдістері мен технологияларын әзірлеу бойынша логопед қызметінің тәртібі мен мазмұны баяндалады. Бағдарлама теория мен практиканы ұштастыра отырып, сала бойынша мазмұнды терең түсінуді қамтамасыз етеді. Модульдік құрылымға негізделген бағдарлама логопедтердің дайындық деңгейлеріне бейімделіп, базалық тақырыптарды кезең-кезеңімен жүйелі түрде меңгеруге мүмкіндік береді.

Бағдарламаның жаңалығы келесі элементтерден тұрады:

1. Теория мен практиканың байланысы:

- Әр-бір теориялық ұғымды практикалық тапсырмалармен байланыстыра отырып құрылған;
- Оқыту барысында тек негізгі ұғымдар ғана емес, оларды нақты педагогикалық және әдістемелік міндеттерді шешуде қолдану да үйретіледі;
- Теориялық тұжырымдамалар бірден практикалық тұрғыда тексеріледі нәтижесінде педагогтер балармен жұмыс жасаудың негізгі дағдыларын игереді.
- Нақты жағдайларды (кейстерді) талдау, диагностикалық тапсырмалар мен түзету жұмыстарын модельдеу қарастырылады.

2. Әр тақырыпты практикалық тұрғыдан жан-жақты талдау:

- Барлық тақырыптар тапсырмаларды орындау арқылы игеріледі;
- Оқыту тек арнайы білім берудегі базалық тұжырымдамаларын меңгеруге ғана емес, сонымен қатар, оларды нақты педагогикалық және әдістемелік міндеттерді шешуде қолдануға бағытталған.

3. Оқыту тақырыптарын білім беру ұйымдарында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды логопедиялық сүйемелдеу кезіндегі хаттамалар мен тәжірибелік жұмыстар, диагностикалардың нәтижелері негізінде тандау.

- Ең көп қиындық тудыратын жұмыстар;
- Медициналық-психологиялық-педагогикалық қолдау және сүйемелдеу;
- Сала бойынша өңірге танымал педиатрлардың, невропотолгтардың, нейропсихологтардың лекторлыққа тартылуы.

4. Мазмұнының икемділігі және педагогтердің деңгейлеріне бейімделуі:

- Педагогтер үшін тапсырмалар күрделіліген оңайлығына дейін ұсынылған;
- Материалдарды меңгерудің баламалы әдістері енгізілген, яғни, видеодерістер, онлайн платформалар.

5. Инклюзивті білім беруге бағытталған:

- Бағдарлама инклюзивті білім беру талаптарына толық сай келіп, ерекше

білім беру қажеттіліктері (ЕББҚ) бар балаларды жалпы білім беру кеңістігінде қолдау көрсетудің тиімді тетіктерін ұсынады.

6. Заманауи логопедиялық технологияларды қамтуы:

- Артикуляциялық жаттығулардың цифрлық құралдары, интерактивті әдістер, мобильді қосымшалар және мультимедиялық ресурстарды қолдану үйретіледі.

Сондай-ақ, бұл бағдарламаның басқа бағдарламалардан айырмашылығы, тыңдаушыларға практикалық жұмыстардың едәуір көлемі және нақты көмекші құралдарды өз бетінше әзірлеу арқылы кешенді кәсіби дамудың бірегей мүмкіндігін беру болып табылады.

Ерекшеліктері:

- Дифференциалды оқыту тәсілдері: әртүрлі даму деңгейіндегі балалармен жұмыс істеу тәсілдері, соның ішінде сөйлеу тілі бұзылыстарының әртүрлі формаларына (ФФН, ОНР, ТНР, алалия, дизартрия және т.б.) сай әдістемелер қарастырылады.

- Практик-мамандармен кері байланыс: курсты тәжірибелі логопедтер, дефектологтар, медицина мамандары мен арнайы педагогтер жүргізіп, нақты әдіс-тәсілдермен бөліседі.

- Сөйлеуді дамыту мен коммуникацияны қолдауға бағытталған: альтернативті және қосымша коммуникация (ААҚ) құралдарын қолдану жолдары енгізілген.

- Оқу ортасын бейімдеу: сыныпта, топта немесе арнайы бөлмеде ЕББҚ бар балаларға логопедиялық қолайлы жағдай жасау жолдары үйретіледі.

- Құжат жүргізу дағдылары: логопедтің құжаттарын (бақылау, диагностика, жұмыс жоспары, нәтиже есебі) дұрыс толтыру үлгілерімен жұмыс жүргізіледі.

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігімен 2022-2024 жылдары келісілген біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламаларының тізімін зерделеу кезінде тақырып бойынша бұрын қарастырылған. Дегенмен, бағдарламаларда тек дәстүрлі технологиялар ғана қарастырылып, балалардың сөйлеуін дамытудың заманауи білім беру технологиялары көрініс таппаған. Бекітілген бағдарламаларда, логопедтың кәсіби қызметінің клиникалық және педагогикалық негіздері ашылмаған.

Бұл бағдарлама педагогтерге тек теориялық білім ғана емес, нақты практикалық дағдылар береді. Жаңартылған мазмұны мен икемді құрылымы арқылы логопедиялық қолдаудың сапасын арттырып, әрбір баланың мүмкіндігін толық ашуға мүмкіндік береді.

Кесте – 1. Модуль атауы мен бағдарлама тақырыптары

№	Бағдарлама модульдері/ Бағдарлама тақырыптары
1	2
1 - модуль. Нормативтік-құқықтық Оқыту нәтижесі: білім беру ұйымдарында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды тәрбиелеу және оқыту үшін арнайы жағдайлар жасау тәсілдеріне нормативтік-құқықтық негіздеме беруге қабілетті, инклюзивті білім берудің тұжырымдамалық, нормативтік және құқықтық негіздерін түсінуі, талдауы және пайдалануы	
1.1.	ҚР Білім беру жүйесіндегі мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары
1.2.	Логопедтің кәсіби қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық актілер
2 - модуль. Арнайы педагогиканың негіздері Оқыту нәтижесі: білім беру ұйымдарында балалардың ерекше білім беру қажеттіліктерін өтеу алгоритмдері мен әдістерін меңгереді	
2.1.	Сөйлеу әрекетінің қалыптасу заңдылықтары мен ерекшеліктері
2.2.	Сөйлеуді дамыту мен тілді оқытудың әдістемелік тәсілдерін талдау
2.3.	Сөйлеуді дамыту бойынша жұмыс жүйесі
3 - модуль. Логопедтің кәсіби қызметінің клиникалық және педагогикалық негіздері Оқыту нәтижесі: логопедтің кәсіби қызметінің клиникалық және педагогикалық негіздерін меңгере отырып психологиялық- педагогикалық қолдаудың негізгі дағдыларын көрсету.	
3.1.	Тұқым қуалаушылық пен өзгергіштіктің және қалыпты патологиялық даму заңдылықтары негіздері
3.2.	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен медициналық-психологиялық-әлеуметтік-педагогикалық жұмыс
3.3.	Баланың жүйке-психикалық дамуының механизмдері мен заңдылықтары
3.4.	Логопедтің кәсіби қызметін медициналық-педагогикалық тұрғыда бағалау
4 – модуль. Балалардың сөйлеуін дамытудың дәстүрлі білім беру технологиялары Оқыту нәтижесі: Білім беру ұйымдарында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың сөйлеуін дамытудың дәстүрлі білім беру технологияларын қолдану	
4.1.	Сөздік сөйлеуді дамыту технологиялары
4.2.	Грамматикалық жүйені қалыптастыру технологиясы
4.3.	Балалардың сөйлеуінің дыбыстық мәдениетін тәрбиелеу технологиясы
4.4.	Балалардың сөйлеу дамуын диагностикалау ана тілін меңгеру процесін оңтайландыру құралы ретінде

5 – модуль. Балалардың сөйлеуін дамытудың заманауи білім беру технологиялары Оқыту нәтижесі: Білім беру ұйымдарында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың сөйлеуін дамытудың заману білім беру технологияларын меңгере отырып, практикалық түрде іске асыру	
5.1.	Ерекше білім қажеттіліктері бар білім алушыларды оқытуға арналған заманауи цифрлық кешендері
5.2.	Қазіргі заманғы білім беру логопедиялық технологияларын қолдана отырып, сөйлеу қабілеті бұзылған балаларға логопедиялық көмек
5.3.	Пропи карталары шығармашылық әңгімелеуді үйрету құралы ретінде
5.4.	Тейп әдісі
5.5.	Друдл әдісі
5.6.	Виммельбух технологиясы
5.7.	«Луллий шеңберлері» технологиясы
5.8.	Литотерапия әдісі
5.9.	Мнемотехника
5.10.	Арт-терапиялық әдістер
5.11.	Биофидбэк технологиясы
5.12.	Аромотерапия
5.13.	Саусақ гимнастикалары
5.14.	Кинезиологиялық жаттығулар
5.15.	Логопедиялық жаттығуларға арналған интерактивті бағдарлама.
5.16.	Дыбыс түзетуге арналған мобильді қосымшалар
6 – модуль. Вариативті модуль Оқыту нәтижесі: Логопедтердің зерттеу жұмыстарына қатысу мүмкіндігін кеңейту	
6.1.	Зерттеу жұмысын жүргізу: Сөйлеу қабілеті бұзылған мүмкіндігі шектеулі балалардың әртүрлі санаттарына (қарым-қатынас және әлеуметтік өзара әрекеттесу (аутизм), интеллект, есту қабілеттері бұзылған) логопедиялық көмек көрсетудің әдістері мен заманауи технологиялары
6.2.	Жоба жасақтау әдістемесі
6.3.	Жоба қорғау
Қорытынды тестілеу	

4. БАҒДАРЛАМАНЫҢ МАҚСАТЫ, МІНДЕТТЕРІ ЖӘНЕ КҮТІЛЕТІН НӘТИЖЕЛЕРІ

Бағдарламаның мақсаты – білім беру ұйымдарында ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың сөйлеуін дамытуда дәстүрлі және заманауи білім беру технологияларын қолдану саласындағы логопедтердің кәсіби құзыреттіліктерінің деңгейін арттыру.

Бағдарламаның міндеттері:

- 1) балалардың сөйлеуін дамытуда дәстүрлі технологияларды қолдану саласындағы білімдерін кеңейту;
- 2) балалардың сөйлеуін дамытуда заманауи білім беру технологияларын қолдану саласында білім қалыптастыру;
- 2) балалардың сөйлеуін дамытуда дәстүрлі және заманауи білім беру технологияларын қолдану дағдыларын жетілдіру;
- 3) балалардың сөйлеуін дамытуда білім беру технологияларын негізді таңдауға және тиімді пайдалануға ықпал ету;
- 4) заманауи білім беру технологияларын талдау және олардың элементтерін білім беру ұйымдарында пайдалану дағдыларының жиынтығын қалыптастыру.

Күтілетін нәтижелер:

- 1) балалардың сөйлеуін дамытуда дәстүрлі және заманауи білім беру технологияларын қолдану саласында білімі бар;
- 2) нақты білім беру міндеттерін шешу кезінде балалардың сөйлеуін дамыту саласындағы түрлі технологиялардың педагогикалық мүмкіндіктерін айқындайды;
- 3) мектеп жасына дейінгі балалармен сөйлеуді дамыту бойынша білім беру технологияларын қолдану дағдыларын көрсетеді;
- 4) балалардың сөйлеуін дамыту саласында дәстүрлі және заманауи білім беру технологияларын іске асыруда теориялық білім мен практикалық дағдыларды біріктіреді.

Бағдарламаның практикалық маңыздылығы: педагогтер білім алушылардың кәсіптік салада дамыту үшін қажетті кәсіби құзыреттерді қалыптастырады және жетілдіреді. Курс аяқталғаннан кейін педагогтер білім алушылардың аналитикалық және сыни ойлауын, олардың эмпатиясы мен ынтымақтастық қабілетін, өзара байланысты, өзгермелі әлемде өмір сүру үшін қажетті құзыреттіліктерді дамытуға бағытталған заманауи технологиялар мен білімдерді практикалық тұрғыда жүзеге асырады.

5. БАҒДАРЛАМАНЫҢ ҚҰРЫЛЫМЫ МЕН МАЗМҰНЫ

Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны педагогтердің кәсіби құзыреттерін дамытуға бағытталған негізгі аспектілерді қамтиды. Оқыту барысында терең түсінік пен практикалық дағдыларды қажет ететін күрделі тақырыптарды оқытумен, заманауи әдістер мен технологияларды қолдану қарастырылады. Бағдарлама «Нормативтік-құқықтық», «Арнайы педагогиканың негіздері», «Логопедтың кәсіби қызметінің клиникалық және педагогикалық негіздері», «Балалардың сөйлеуін дамытудың дәстүрлі білім беру технологиялары», «Балалардың сөйлеуін дамытудың заманауи білім беру технологиялары», «Вариативті модуль» атты 6 модульден тұрады.

Бағдарламаның құрылымы мен мазмұны отандық және шетелдік білім берудегі арнайы білім берудің тұжырымдамалық түсініктері мен принциптері негізінде ашылады.

1-модуль. Нормативтік-құқықтық. Бұл модуль логопедтің кәсіби қызметінің құқықтық негізін, инклюзивті білім беру саласындағы мемлекеттік саясатты және логопедиялық сүйемелдеуді реттейтін құжаттарды қамтиды.

Мақсаты: Педагогтерді ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс жүргізуде логопед қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық құжаттармен таныстыру және оны кәсіби тәжірибеде қолдануға үйрету.

ҚР Білім беру жүйесіндегі мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттарымен, логопедтің кәсіби қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық актілерді қарастырады. Оқу процесін ұйымдастыруда нормативтік құжаттарды тәжірибеде қолдануға ерекше назар аударылады.

2 - модуль. Арнайы педагогиканың негіздері. Бұл модуль логопедтерге сөйлеудің қалыптасу заңдылықтарын, сөйлеуді дамытудың әдістерін және нақты жұмыс жүйесін үйретуге бағытталған.

Мақсаты: Педагогтерге сөйлеу әрекетінің даму заңдылықтарын, сөйлеу бұзылыстары бар балалармен жұмыстың ғылыми-әдістемелік негіздерін, сөйлеуді дамыту бойынша логопедиялық жұмыстың жүйесін меңгерту.

Сөйлеу әрекетінің қалыптасу заңдылықтары мен ерекшеліктері. Сөйлеудің даму кезеңдері, сөйлеудің компоненттері, сөйлеудің қалыптасуына әсер ететін факторлар, ЕББҚ бар балаларда сөйлеу әрекетінің қалыптасуының ерекшеліктері қарастырылады. Сөйлеуді дамыту мен тілді оқытудың әдістемелік тәсілдерін талдау жүргізіледі. Сөйлеуді дамыту бойынша жұмыс кезеңдері мен сөйлеуді дамыту жұмысының құрылымы үйтеріледі. Арнайы және жалпы дамыту бағытындағы логопедиялық сабақ құрылымы. Логопедиялық картаны толтыру, балаға жеке бағдарлама құру жүргізіледі.

3 - модуль. Логопедтың кәсіби қызметінің клиникалық және педагогикалық негіздері. Бұл модуль логопедтің кәсіби қызметіне қатысты клиникалық, медициналық, психологиялық және педагогикалық негіздерді терең қамтиды. Сондай-ақ, модуль логопедтердің медицина мен педагогика түйіскен тұстағы кәсіби шеберлігін арттыруға бағытталған.

Мақсаты: Педагогтерге логопедиялық жұмыстың клиникалық, медициналық және педагогикалық негіздерін меңгерту, ЕББҚ бар балалармен кешенді жұмыс жүргізу тәсілдерін үйрету.

Генетикалық факторлардың баланың сөйлеу және психикалық дамуына әсері. Биологиялық және әлеуметтік өзгергіштіктің рөлі. Қалыпты дамудың кезеңдері мен сипаттамалары. Патологиялық дамудың түрлері. Командалық тәсіл: логопед, психолог, дефектолог, невропатолог, әлеуметтік педагогтың бірлескен жұмысы. Баланың жеке даму картасын жүргізу. Ата-анамен жұмыс, кеңес беру және қолдау шаралары. Ерте жастағы балаларда психо-сөйлеу дамудың ерекшеліктері. Дамуында ауытқуы бар балалардың жүйке-психикалық сипаттамалары. Сөйлеу бұзылыстарының клиникалық классификациясы. Диагностикалық әдістер. Логопедиялық қорытындыны медициналық және педагогикалық көзқарас тұрғысынан талдау. Логопедтің кәсіби құзыреттілігі мен жауапкершілігі.

4 - модуль. Балалардың сөйлеуін дамытудың дәстүрлі білім беру технологиялары. Бұл модуль логопедтерге дәстүрлі, дәлелденген әдістерге сүйене отырып сөйлеуді кешенді дамытуға мүмкіндік береді.

Мақсаты: Педагогтерге балалардың сөйлеу тілін дамытудағы дәстүрлі технологияларды меңгерту, сөйлеудің түрлі аспектілерін (лексика, грамматика, дыбыстық мәдениет) жүйелі түрде қалыптастыру және ана тілін меңгерту үдерісінде диагностиканың рөлін көрсету.

Сөздік қорды байыту әдістері. Жаңа сөздерді меңгерту және қолдануға ынталандыру тәсілдері. Грамматикалық меңгертудің әдістері. Сөз тіркестері мен сөйлем құрылымдарын дамыту жаттығулары. Грамматикалық қателерді түзетудің дәстүрлі тәсілдері. Дыбыстарды дұрыс айтуға үйрету әдістері. Артикуляциялық жаттығулар жүйесі. Диагностикалық карталар мен журналдарды қолдану.

5 - модуль. Балалардың сөйлеуін дамытудың заманауи білім беру технологиялары. Бұл модуль логопедтерге ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыста заманауи, инновациялық білім беру технологияларын тиімді қолдануға бағытталған. Сонымен қатар, модуль логопедтің шығармашылық, цифрлық, сенсорлық және интерактивті құралдарды меңгеруіне жол ашады, сөйлеу бұзылысы бар балаларға жаңа көзқараспен, технологиялық қолдаумен көмек беруге мүмкіндік береді.

Мақсаты: Логопед мамандарын заманауи цифрлық, технологиялық, арт-терапиялық және шығармашылық әдістермен таныстыру, сөйлеу қабілеті бұзылған балалармен жұмыс сапасын арттыруға бағытталған тиімді құралдарды меңгерту.

Онлайн платформалар. Цифрлық кешендердегі сөйлеу диагностикасы мен түзету құралдары. AR/VR технологияларды логопедияда қолдану. Коммуникативтік оқыту әдістері. Когнитивті-тілдік дамуға бағытталған әдістемелер. Қашықтан логопедиялық сүйемелдеу әдістері. Логопедиялық жаттығуларға арналған интерактивті бағдарламалар. Дыбыс түзетуге арналған

мобильді қосымшалар. Логопедиялық сүйемелдеуде қолданылатын заманауи әдістер мен технологиялар кешені.

6 - модуль. Вариативті модуль. Бұл модуль логопедтерге зерттеу жүргізу, жоба әзірлеу, және қорғау дағдыларын дамытуға, сондай-ақ сөйлеу қабілеті бұзылған әртүрлі санаттағы балалармен жұмыстың заманауи тәсілдерін меңгеруге бағытталған. Сонымен қатар, модуль логопед-педагогтің зерттеуші, жаңашыл маман ретінде кәсіби дамуына жол ашады. Мақсаты: Педагогтің кәсіби зерттеу және жобалау құзыреттілігін қалыптастыру, сөйлеу қабілеті бұзылған балалармен тиімді жұмыс жүргізудің заманауи әдіс-тәсілдерін зерттеу және практикада қолдану.

Қорытынды тестілеу. Бағдарламаны мазмұнын меңгеру деңгейін анықтау. Қорытынды тесттің құрылымы – 6 кесте.

Білім беру процесі төмендегі Бағдарламаның оқу жоспарына сәйкес жүзеге асырылады (Кесте 2.).

Кесте – 2. Модуль мазмұнының сипаттамасы

№	Бағдарлама модульдері/ Модуль тақырыптары	Модуль тақырыптарының мазмұны
1	2	
1 - модуль. Нормативтік-құқықтық		
1.1.	ҚР Білім беру жүйесіндегі мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары	Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі «Білім туралы» №319-ІІІ Заңы. «Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 қаулысы. «Қазақстан Республикасындағы инклюзивті саясаттың 2025 – 2030 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 30 желтоқсандағы № 1143 қаулысы. «Білім беру ұйымдарының педагогтеріне арналған кәсіптік стандарттарды бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 24 ақпандағы № 31 бұйрығы. «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» ҚР 2002 жылғы 8 тамыздағы №345 Заңы. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне инклюзивті білім беру

		мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» ҚР Заңы 2021 жылғы 26 маусымдағы № 56-VII ҚРЗ. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы. ЮНЕСКО ұстанымдары. ҚР ратификациялаған халықаралық келісімдер.
1.2.	Логопедтің кәсіби қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық актілер	«Білім беру ұйымдарындағы психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 29 сәуірдегі № 92 бұйрығы. «Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы» ҚР 2002 жылғы 11 шілдедегі №343 Заңы. Ерекше қажеттіліктері бар тұлғаларды оқытуда білім берудің саласының ұстанымдары, саясаты және тәжірибелік іс-әрекеті туралы Саламан декларациясы. «Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы №4 бұйрығы. ҚР Білім және ғылым министрлігінің бұйрықтары мен нұсқаулық хаттары. Арнайы білім беру ұйымдарының типтік ережелері. ПМПК (психологиялық-медициналық-педагогикалық кеңес) қорытындысына сәйкес логопед қызметін ұйымдастыру. Логопедтің лауазымдық нұсқаулығы мен жұмыс жоспарының құқықтық негіздері. Баланың жеке білім беру маршрутын құқықтық сүйемелдеу. Логопедтің этикалық нормалары мен бала құқықтарын қорғау ережелері. Баланың ата-анасымен (заңды өкілдерімен) жұмыс жасаудағы құқықтық аспектілер.
Практикалық жұмыс/семинар: - Нақты нормативтік құжаттарды талдау (мысалы, типтік бағдарлама, бұйрықтар, лауазымдық нұсқаулық) - Логопедтің жылдық жұмыс жоспары мен есебінің құқықтық бөлігін		

пысықтау - Оқушы ісін (кейсті) құқықтық тұрғыда талдау (практикум)		
2 - модуль. Арнайы педагогиканың негіздері		
2.1.	Сөйлеу әрекетінің қалыптасу заңдылықтары мен ерекшеліктері	Сөйлеу – адам психикасының жоғары формасы ретінде. Сөйлеудің даму кезеңдері: баланың сөйлеуге дейінгі кезеңінен бастап, грамматикалық құрылымдардың қалыптасуына дейін. Сөйлеудің компоненттері (фонетикалық, лексикалық, грамматикалық, прагматикалық). Сөйлеудің қалыптасуына әсер ететін факторлар (биологиялық, әлеуметтік, психологиялық). ЕББҚ бар балаларда сөйлеу әрекетінің қалыптасуының ерекшеліктері (ОНР, ТНР, дизартрия, алалия, ринолалия т.б.).
2.2.	Сөйлеуді дамыту мен тілді оқытудың әдістемелік тәсілдерін талдау	Сөйлеуді дамытудағы дәстүрлі және заманауи әдістер (дыбыстық талдау, артикуляциялық жаттығулар, ойын арқылы оқыту, креативті әдістер). Қарым-қатынас және тіл дамыту стратегиялары. Тілді оқытудың визуалды, есту және кинестетикалық тәсілдерін салыстырмалы талдау. Интерактивті құралдар мен ААҚ (альтернативті және қосымша коммуникация) элементтерін пайдалану. Логопедиялық жұмыс барысында тілдік жаттығулар жүйесі.
2.3.	Сөйлеуді дамыту бойынша жұмыс жүйесі	Сөйлеуді дамыту бойынша жұмыс кезеңдері: диагностика → мақсат қою → түзету → бақылау. Сөйлеуді дамыту жұмысының құрылымы. Арнайы және жалпы дамыту бағытындағы логопедиялық сабақ құрылымы. Логопедиялық картаны толтыру, балаға жеке бағдарлама құру. Сөйлеуді дамытуда пәнаралық байланысты ұйымдастыру (психолог, дефектолог, тәрбиешімен бірлескен жұмыс).
Практикалық жұмыс/семинарлар: - Дыбыстық жаттығулар мен ойындарды әзірлеу - Сөйлеуді дамытуға арналған жеке жұмыс жоспарын құрастыру - Сөйлеу бұзылысы бар баланың сөйлеу картасын талдау - Өртүрлі әдістемелік тәсілдер негізінде сабақ конспектісін жасау		
3 - модуль. Логопедтың кәсіби қызметінің клиникалық және педагогикалық негіздері		
3.1.	Тұқым қуалаушылық пен өзгергіштіктің және	Генетикалық факторлардың баланың сөйлеу және психикалық дамуына әсері. Биологиялық және әлеуметтік өзгергіштіктің рөлі. Қалыпты

	қалыпты патологиялық даму заңдылықтары негіздері	дамудың кезеңдері мен сипаттамалары. Патологиялық дамудың түрлері: пренатальды, перинатальды және постнатальды патологиялар. Сөйлеу дамуының бұзылыстары мен тұқым қуалаушылық арасындағы байланыс.
3.2.	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен медициналық-психологиялық-әлеуметтік-педагогикалық жұмыс	Кешенді тәсіл: медицина + психология + педагогика + әлеуметтік қолдау. ПМПК (психологиялық-медициналық-педагогикалық кеңес) құрылымы мен функциялары. Командалық тәсіл: логопед, психолог, дефектолог, невропатолог, әлеуметтік педагогтың бірлескен жұмысы. Баланың жеке даму картасын жүргізу. Ата-анамен жұмыс, кеңес беру және қолдау шаралары.
3.3.	Баланың жүйке-психикалық дамуының механизмдері мен заңдылықтары	Жүйке жүйесінің құрылысы мен қызметі (қысқаша нейрофизиология). Баланың психикалық функцияларының (зейін, ес, ойлау, қиял, эмоция, ерік) дамуы. Мидың сөйлеу қызметін ұйымдастыруы (Брока, Вернике аймақтары). Ерте жастағы балаларда психо-сөйлеу дамудың ерекшеліктері. Дамуында ауытқуы бар балалардың жүйке-психикалық сипаттамалары.
3.4.	Логопедтің кәсіби қызметін медициналық-педагогикалық тұрғыда бағалау	Сөйлеу бұзылыстарының клиникалық классификациясы (ОНР, ФФН, алалия, дизартрия, афазия және т.б.). Диагностикалық әдістер: логопедиялық тексеру, тестілеу, бақылау, сұхбат. Диагноз қою мен оны сипаттау ерекшеліктері. Логопедиялық қорытындыны медициналық және педагогикалық көзқарас тұрғысынан талдау. Логопедтің кәсіби құзыреттілігі мен жауапкершілігі.
Практикалық жұмыс/семинарлар: - Диагностикалық карта толтыру және нәтижесін интерпретациялау - Кейстік тапсырмалар: әртүрлі диагнозы бар балаларға логопедиялық мінездеме жазу - Медициналық терминдерді түсініп қолдану - ПМПК-мен жұмыс тәжірибесін моделдеу		
4 – модуль. Балалардың сөйлеуін дамытудың дәстүрлі білім беру технологиялары		
4.1.	Сөздік сөйлеуді дамыту технологиялары	Сөздік қорды байыту әдістері: тақырыптық сөздікпен жұмыс, көрнекілік, әңгімелеу. Сөз мағынасын нақтылау және белсенді сөздік қорды

		қалыптастыру. Жаңа сөздерді меңгерту және қолдануға ынталандыру тәсілдері. Сурет арқылы әңгіме құрастыру, оқиғаларды мазмұндау әдістері. Көркем әдебиет мәтіндерін қолдану арқылы сөздік сөйлеуді дамыту
4.2.	Грамматикалық жүйені қалыптастыру технологиясы	Грамматикалық категорияларды (септік, көптік, шақ, рай, жіктік т.б.) меңгертудің әдістері. Сөз тіркестері мен сөйлем құрылымдарын дамыту жаттығулары. Грамматикалық қателерді түзетудің дәстүрлі тәсілдері. Морфологиялық және синтаксистік құрылымдарды дамытуға арналған технологиялар. Моделдеу, схема, суретпен жұмыс әдістері.
4.3.	Балалардың сөйлеуінің дыбыстық мәдениетін тәрбиелеу технологиясы	Дыбыстарды дұрыс айтуға үйрету әдістері. Артикуляциялық жаттығулар жүйесі. Фонематикалық есту мен дыбыс талдауды дамыту. Тіл мен ерінді шынықтыруға арналған дәстүрлі артикуляциялық гимнастика. Тыныс, дауыс, сөйлеу ырғағын қалыптастыру тәсілдері.
4.4.	Балалардың сөйлеу дамуын диагностикалау ана тілін меңгеру процесін оңтайландыру құралы ретінде	Сөйлеу дамуын диагностикалау түрлері: бастапқы, ағымдағы, қорытынды. Диагностикалық карталар мен журналдарды қолдану. Сөйлеу деңгейін бағалауға арналған дәстүрлі тесттер мен сұхбат үлгілері. Диагностика нәтижелерін талдау және түзету жұмысының мазмұнын жоспарлау. Ана тілін меңгеру барысында кездесетін қиындықтарды анықтау және жою жолдары.
Практикалық жұмыс/семинарлар: - Лексиканы дамытуға арналған тапсырмалар әзірлеу - Грамматикалық құрылымдарды меңгертетін жаттығулар құрастыру - Артикуляциялық жаттығулар жинағын жасау - Сөйлеуді диагностикалауға арналған бақылау парағын толтыру - Өртүрлі жас ерекшелігіне сай сабақ үлгілерін дайындау		
5 – модуль. Балалардың сөйлеуін дамытудың заманауи білім беру технологиялары		
5.1.	Ерекше білім қажеттіліктері бар білім алушыларды оқытуға арналған заманауи цифрлық кешендері	Интерактивті тақта, планшет, ноутбук негізінде жұмыс істеуге арналған логопедиялық бағдарламалар. Онлайн платформалар: "BilimLand", "Logoped-Pro", "Айболит", "Речевик". Цифрлық кешендердегі сөйлеу диагностикасы мен түзету құралдары. AR/VR технологияларды логопедияда қолдану

		(виртуалды жаттықтыру, 3D модельдер).
5.2.	Қазіргі заманғы білім беру логопедиялық технологияларын қолдана отырып, сөйлеу қабілеті бұзылған балаларға логопедиялық көмек	Коммуникативтік оқыту әдістері. Когнитивті-тілдік дамуға бағытталған әдістемелер. Қашықтан логопедиялық сүйемелдеу әдістері. Сөйлеу машығын қалыптастыруда QR-код, видеоанализ, геймификация элементтерін пайдалану.
5.3.	Пропп карталары шығармашылық әңгімелеуді үйрету құралы ретінде	Пропп карталары. Әңгіме құрастыруға арналған сценарийлік құрылым. Баланың қиялы мен логикалық ойлауын дамыту.
5.4.	Тейп әдісі	Тейп әдісі. Нейропсихология. Бет және тіл бұлшықеттеріне тейп (жапсырма) арқылы әсер ету. Артикуляциялық бұлшықеттерді белсендіру.
5.5.	Друдл әдісі	Друдл әдісі . Абстрактілі бейнелер арқылы ойлау және сөйлеу белсенділігін арттыру. Әңгіме құрастыруға ынталандыру.
5.6.	Виммельбух технологиясы	Виммельбух технологиясы. Детальдарға назар аударту, байланыстырып сөйлеуді дамыту. Сюжеттік суреттер бойынша жұмыс істеу.
5.7.	«Луллий шеңберлері» технологиясы	Сөз тіркестерін, сөйлемдерді автоматтандыру құралы. Грамматикалық құрылымдарды бекіту.
5.8.	Литотерапия әдісі	Литотерапия әдісі. Табиғи тастар арқылы сөйлеу белсенділігін арттыру. Сенсорлық қабылдауды реттеу.
5.9.	Мнемотехника	Мнемотехника. Есте сақтау мен сөйлеу байланысын күшейту. Мнемокесте, мнеможолақ, мнемосхема қолдану.
5.10.	Арт-терапиялық әдістер	Арт-терапиялық әдістер. Сурет салу, ермексазбен жұмыс, коллаж жасау арқылы эмоциялық сөйлеуді дамыту.
5.11.	Биофидбэк технологиясы	Биофидбэк технологиясы. Баланың сөйлеу кезінде өз биологиялық көрсеткіштерін бақылау. Дауыстың күші, тыныс ырғағын реттеу.
5.12.	Аромотерапия	Аромотерапия. Иіс арқылы эмоциялық күйді реттеу. Сөйлеуге мотивация беру.
5.13.	Саусақ гимнастикалары	Саусақ гимнастикалары. Сөйлеу мен ұсақ моториканы байланыстыру. Стихтер, қимылмен қайталау жаттығулары.

5.14.	Кинезиологиялық жаттығулар	Кинезиологиялық жаттығулар. Оң және сол жак ми жартышарларын белсендіру. Сөйлеудің автоматтануына ықпал ету.
5.15.	Логопедиялық жаттығуларға арналған интерактивті бағдарлама.	Логопедиялық жаттығуларға арналған интерактивті бағдарламалар. "Речевые кубики", "Логомер", "Звуковичок" секілді қосымшалар. Дауысты, дауыссыз дыбыстарға арналған жаттығулар.
5.16.	Дыбыс түзетуге арналған мобильді қосымшалар	Дыбыс түзетуге арналған мобильді қосымшалар. "Аутизм SPEECH", "Дыбыс+ логопед", "Звуки речи", "VocaPlay". Дыбыстарды автоматтандыру мен дифференциацияға арналған жаттығулар.

Практикалық жұмыс/семинарлар:

- Пропп карталары бойынша шығармашылық тапсырма жасау
- Виммельбух суретіне қарай әңгіме құрастыру
- Мнемокесте әзірлеу
- AR/VR арқылы жаттығу үлгісін құрастыру
- Логопедиялық мобильді қосымшаларды салыстыру, шолу жасау
- Саусақ, кинезиологиялық жаттығу кешенін жасап көру

6 – модуль. Вариативті модуль

6.1.	Зерттеу жұмысын жүргізу: Сөйлеу қабілеті бұзылған мүмкіндігі шектеулі балалардың әртүрлі санаттарына (қарым-қатынас және әлеуметтік өзара әрекеттесу (аутизм), интеллект, есту қабілеттері бұзылған) логопедиялық көмек көрсетудің әдістері мен заманауи технологиялары	Сөйлеу бұзылыстары бар балалардың санаттары: - Аутизм спектріндегі бұзылысы бар балалар (қарым-қатынас және әлеуметтік өзара әрекеттесудің бұзылыстары) - Интеллектуалды дамуы кешеуілдеген балалар - Есту қабілеті бұзылған балалар (туабітті/жүре пайда болған) - Әр топпен жүргізілетін логопедиялық жұмыстың ерекшеліктері Заманауи тәсілдер: PECS, TEACCH, AAC, Монтессори, сенсорлық интеграция әдістері Зерттеу кезеңдері: - Мәселені анықтау - Әдебиетпен жұмыс (теориялық база) - Әдістеме таңдау Практикалық бөлім: балалармен жұмыс жүргізу, бақылау, нәтиже жинақтау Зерттеу нәтижесін логопедиялық тәжірибеде қолдану
6.2.	Жоба жасақтау әдістемесі	Жобалау әдісі: мәні, түрлері, білім берудегі рөлі Логопедиялық жоба түрлері: - Коррекциялық жоба - Әдістемелік жоба

		- Цифрлық ресурсқа негізделген жоба - Жоба құрылымы: - Мәселе сипаттамасы - Мақсаты мен міндеттері - Нысан мен пән - Теориялық негіз Тәжірибелік бөлім: жұмыс түрлері, қолданылған әдістер. Нәтиже мен тиімділік. Жобаны визуализациялау: презентация, постер, бейнеролик түрінде
6.3.	Жоба қорғау	Жобаны қорғауға дайындық: - Қысқаша мазмұндау - Проблема мен шешу жолын нақты баяндау - Қорытынды мен ұсыныстарды жүйелі жеткізу Қорғау форматы: PowerPoint, Google Slides немесе Canva көмегімен визуалдық қолдау Нақты мысалдар мен жұмыс нәтижелерін көрсету. Жобаны бағалау өлшемшарттары – Кесте 5.
<i>Қорытынды тестілеу</i>		

Кесте – 3. Күндізгі оқу нысанының оқу-тақырыптық жоспары (80 акад. сағ.)

№	Сабақтың тақырыбы	Күндізгі оқыту					Барлығы
		Дәріс	Тәжірибелік жұмыс	Өндірістік/тәжірибелік сабақ	Жоба қорғау	Тест	
1 - модуль. Нормативтік-құқықтық							
1.1.	ҚР Білім беру жүйесіндегі мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары	1	1				2
1.2.	Логопедтің кәсіби қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық актілер	1	1				2
2 - модуль. Арнайы педагогиканың негіздері							
2.1.	Сөйлеу әрекетінің қалыптасу заңдылықтары мен ерекшеліктері	1	1				2
2.2.	Сөйлеуді дамыту мен тілді оқытудың әдістемелік тәсілдерін талдау	1	1				2
2.3.	Сөйлеуді дамыту бойынша жұмыс жүйесі	1	1				2
3 - модуль. Логопедтың кәсіби қызметінің клиникалық және педагогикалық негіздері							
3.1.	Тұқым қуалаушылық пен өзгергіштіктің және қалыпты потологиялық даму заңдылықтары негіздері	1	1				2
3.2.	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен медициналық-психологиялық-әлеуметтік-педагогикалық жұмыс	1	1	1			3
3.3.	Баланың жүйке-психикалық дамуының механизмдері мен заңдылықтары	1	1				2
3.4.	Логопедтің кәсіби қызметін медициналық-педагогикалық тұрғыда бағалау	1	1	1			3
4 – модуль. Балалардың сөйлеуін дамытудың дәстүрлі білім беру технологиялары							
4.1.	Сөздік сөйлеуді дамыту технология-лары	1	1				2
4.2.	Грамматикалық жүйені қалыптастыру технологиясы	1	1				2

4.3.	Балалардың сөйлеуінің дыбыстық мәдениетін тәрбиелеу технологиясы	1	1				2
4.4.	Балалардың сөйлеу дамуын диагностикалау ана тілін меңгеру процесін оңтайландыру құралы ретінде	1	1				2
5 – модуль. Балалардың сөйлеуін дамытудың заманауи білім беру технологиялары							
5.1.	Ерекше білім қажеттіліктері бар білім алушыларды оқытуға арналған заманауи цифрлық кешендері	1	2	1			4
5.2.	Қазіргі заманғы білім беру логопедиялық технологияларын қолдана отырып, сөйлеу қабілеті бұзылған балаларға логопедиялық көмек	1	2	1			4
5.3.	Пропп карталары шығармашылық әңгімелеуді үйрету құралы ретінде	1	1				2
5.4.	Тейп әдісі	1	1				2
5.5.	Друдл әдісі	1	1				2
5.6.	Виммельбух технологиясы	1	1				2
5.7.	«Луллий шеңберлері» технологиясы	1	1				2
5.8.	Литотерапия әдісі	1	1				2
5.9.	Мнемотехника	1	1				2
5.10.	Арт-терапиялық әдістер	1	1				2
5.11.	Биофидбэк технологиясы	1	1	1			3
5.12.	Аромотерапия	1	1	1			3
5.13.	Саусақ гимнастикалары	1	1	1			3
5.14.	Кинезиологиялық жаттығулар	1	1	1			3
5.15.	Логопедиялық жаттығуларға арналған интерактивті бағдарлама.	1	2	1			4
5.16.	Дыбыс түзетуге арналған мобильді қосымшалар	1	2	1			4
6 – модуль. Вариативті модуль							
6.1.	Зерттеу жұмысын жүргізу: Сөйлеу қабілеті бұзылған мүмкіндігі шектеулі балалардың әртүрлі санаттарына (қарым-қатынас және әлеуметтік өзара әрекеттесу (аутизм), интеллект, есту қабілеттері бұзылған) логопедиялық көмек көрсетудің әдістері мен заманауи технологиялары	1	2				3
6.2.	Жоба жасақтау әдістемесі	1	1				2

6.3.	Жоба қорғау				2		2
<i>Қорытынды тестілеу</i>						1	1
Барлығы		32	37	10	2	1	80

Кесте – 4. Қашықтықтан оқу нысанының оқу-тақырыптық жоспары (80 акад. сағ.)

№	Сабақтың тақырыбы	Қашықтықтан				Барлығы
		Дәріс (Вебинар)	Өз бетінше жұмыс	Жоба	Тест	
1 - модуль. Нормативтік-құқықтық						
1.1.	ҚР Білім беру жүйесіндегі мемлекеттік саясаттың негізгі бағыттары	1	1			2
1.2.	Логопедтің кәсіби қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық актілер	1	1			2
2 - модуль. Арнайы педагогиканың негіздері						
2.1.	Сөйлеу әрекетінің қалыптасу заңдылықтары мен ерекшеліктері	1	1			2
2.2.	Сөйлеуді дамыту мен тілді оқытудың әдістемелік тәсілдерін талдау	1	1			2
2.3.	Сөйлеуді дамыту бойынша жұмыс жүйесі	1	1			2
3 - модуль. Логопедтың кәсіби қызметінің клиникалық және педагогикалық негіздері						
3.1.	Тұқым қуалаушылық пен өзгергіштіктің және қалыпты потологиялық даму заңдылықтары негіздері	1	1			2
3.2.	Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен медициналық-психологиялық-әлеуметтік-педагогикалық жұмыс	1	2			3
3.3.	Баланың жүйке-психикалық дамуының механизмдері мен заңдылықтары	1	1			2
3.4.	Логопедтің кәсіби қызметін медициналық-педагогикалық тұрғыда бағалау	1	2			3
4 – модуль. Балалардың сөйлеуін дамытудың дәстүрлі білім беру технологиялары						
4.1.	Сөздік сөйлеуді дамыту технологиялары	1	2			3
4.2.	Грамматикалық жүйені қалыптастыру технологиясы	1	1			2
4.3.	Балалардың сөйлеуінің дыбыстық мәдениетін тәрбиелеу технологиясы	1	1			2
4.4.	Балалардың сөйлеу дамуын диагностикалау	1	2			3

	ана тілін меңгеру процесін оңтайландыру құралы ретінде					
5 – модуль. Балалардың сөйлеуін дамытудың заманауи білім беру технологиялары						
5.1.	Ерекше білім қажеттіліктері бар білім алушыларды оқытуға арналған заманауи цифрлық кешендері	2	2			4
5.2.	Қазіргі заманғы білім беру логопедиялық технологияларын қолдана отырып, сөйлеу қабілеті бұзылған балаларға логопедиялық көмек	2	2			4
5.3.	Пропп карталары шығармашылық әңгімелеуді үйрету құралы ретінде	1	1			2
5.4.	Тейп әдісі	1	1			2
5.5.	Друдл әдісі	1	1			2
5.6.	Виммельбух технологиясы	1	1			2
5.7.	«Луллий шеңберлері» технологиясы	1	1			2
5.8.	Литотерапия әдісі	1	1			2
5.9.	Мнемотехника	1	1			2
5.10.	Арт-терапиялық әдістер	1	1			2
5.11.	Биофидбэк технологиясы	1	2			3
5.12.	Аромотерапия	1	1			2
5.13.	Саусақ гимнастикалары	1	1			2
5.14.	Кинезиологиялық жаттығулар	1	1			2
5.1.5	Логопедиялық жаттығуларға арналған интерактивті бағдарлама.	2	2			4
5.16.	Дыбыс түзетуге арналған мобильді қосымшалар	1	2			3
6 – модуль. Вариативті модуль						
6.1.	Зерттеу жұмысын жүргізу: Сөйлеу қабілеті бұзылған мүмкіндігі шектеулі балалардың әртүрлі санаттарына (қарым-қатынас және әлеуметтік өзара әрекеттесу (аутизм), интеллект, есту қабілеттері бұзылған) логопедиялық көмек көрсетудің әдістері мен заманауи технологиялары	2	3			5
6.2.	Жоба жасақтау әдістемесі	1	1			2
6.3.	Жоба қорғау			2		2
<i>Қорытынды тестілеу</i>					1	1
Барлығы		35	42	2	1	80

6. ОҚУ ПРОЦЕСІН ҰЙЫМДАСТЫРУ

Біліктілікті арттыру курстары күндізгі және қашықтықтан оқыту форматында осы бағдарламаға, оқу-тақырыптық жоспарға сәйкес ұйымдастырылады. Курстың ұзақтығы – 80 академиялық сағат (күндізгі оқыту кезінде, теориялық -32, практикалық – 37, өндірістік/тәжірибелік сабақтар – 10, жоба қорғау- 2, қортынды тестілеу – 1 академиялық сағаттан; қашықтықтан оқыту кезеңінде, теориялық - 35, практикалық – 42, жоба қорғау - 2, қортынды тестілеу – 1 академиялық сағаттан. 1 академиялық сағат – 45 минут.

Күндізгі оқыту нысанында дәріс, тәжірибелік жұмыс, өндірістік және тәжірибелік сабақтар, жобаны қорғау, тестілеу секілді оқытудың әдістері қолданылады.

Өндірістік/тәжірибелік сабақтар жалпы білім беру ұйымдарына бару арқылы немесе виртуалды платформалар арқылы жүргізіледі. Орталықтың келісімдері негізінде тәжірибелік сабақтар «Super star» логопедиялық орталығында ұйымдастырылады. Орталық пен Орал жоғары гуманитарлық-экономикалық колледжі арасындағы ынтымақтастық аясында, колледждің логопедия, арнайы педагогика кабинеттерін келесімге сәйкес, графиктер бойынша пайдаланылады.

Бағдарламаны қашықтықтан іске асыру кезінде дәрістер вебинарлар түрінде, өз бетінше онлайн жұмыстар, жобаны қорғау және тестілеу іске асырылады. Сабақтарды online болған жағдайда Google Meet, ZOOM және т.б. платформасында өткізу ұсынылады.

Тестілеу орталықтың арнайы дайындалған бағдарламалық тестілеу порталында жүргізіледі.

Оқу сабақтарының барлық түрлері оқу сабақтарының кестесіне сәйкес жүргізіледі. Сабақ кестесі курс басталмастан бұрын орталықтың сайтына орналастырылады.

Оқу процесі курс қатысушыларымен өзара әрекеттесудің әртүрлі формаларын қамтиды: дәріс, семинар, тренинг, практикалық жұмыс, шағын сабақтың презентациясы, бейнефильмдерді талқылау, мәселелерді бірлесіп шешу.

Курс тыңдаушыларында міндетті түрде Google корпорациясының барлық сервистерін пайдалануға арналған ортақ аккаунттар (аккаунттар) жүйесі болу керек.

Білім беру процесін ұйымдастыру кезінде тыңдаушылардың білімін бақылау және бағалау мақсатында кіру және шығу тестілеуі, жобалау жұмысын қорғау және қорытынды тестілеу жүргізіледі.

Оқытудың білім беру процесі оқыту мен оқытудың белсенді және интерактивті әдістерін қамтиды: кейс-технология, баскет-әдіс (проблемалық иммитациялау), практикалық жұмыс, көшпелі практикалық сабақ, тренинг, мастер-класс, конференция, дөңгелек үстел, жобалық жұмыстың таныстырылымы, рөлдік ойындар, бейнефильмдерді талқылау, мәселелерді

бірлесіп шешу, эссе, тестілеу, тыңдаушыны өз бетінше оқыту, электрондық интерактивті практикум.

Тыңдаушыларға өткен материалды оқу және бекіту үшін курс материалдары беріледі.

7. ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

Курстың оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуіне мыналар кіреді:

- әдістемелік құралдар, әдістемелік ұсынымдар, әзірлемелер, нұсқаулар;
- бейнематериалдар;
- интернет-ресурстар;
- оқулықтар, оқу құралдары, анықтамалықтар, тапсырмалар;
- білім беру платформалары;
- пәнді оқытудың барлық курсына арналған оқу жоспарын орындау бойынша жұмыс бағдарламасы;
- сабақ жоспарлары, дәріс материалдары, курстың жекелеген тақырыптарын әзірлеу;
- мемлекеттік білім беру стандартының талаптары (базалық және жоғары деңгейлер).
- сабақ барысында тыңдаушылардың білімін есепке алу және бақылау бойынша материалдар (топтар бойынша, жеке, сараланған).

Курс бойынша барлық оқу-материалдық ресурстар орталықтың IQ.Academy платформасына орналастырылады. Тыңдаушылар жүйеге тіркеліп, өзіне қажетті ресурстарды жүктей алады. Тест бөлімі бойынша қорытынды тестілеуге дайындық жұмыстарын жүргізеді. Курстың оқу-әдістемелік кешені Орал жоғары гуманитарлық-экономикалық колледжінің «Логопедия» қолданбалы бакалавры білім беру бағдарламасы бойынша дайындалған оқу-әдістемелік кешендерге негізделеді.

Бағдарламаны іске асыруда қолданылатын білім беру технологиялары:

- оқытуда проблемалық әдістерді қолдану (проблемалық ситуацияларды шешу, нақты жағдаяттарға бағытталған шығармашылық тапсырмаларды орындау);
- оқытудың әртүрлі формаларының үйлесуі (аудиториялық теориялық және практикалық сабақтар, мектепке дейінгі ұйымның педагогикалық процесіндегі дуальдық оқыту).

Тақырыптар бойынша ресурстар орталықтың электронды порталына орналастырылады.

8. ОҚЫТУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ

Тыңдаушылардың үлгерімін ағымдағы бақылау курстың әрбір модульдері бойынша жүргізіледі.

Білім алушылардың оқу жетістіктері дәстүрлі бағалау жүйесі бойынша бағаланады:

- 1) «Өте жақсы» – 90-100 балл
- 2) «Жақсы» – 70-89 балл
- 3) «Қанағаттанарлық» – 50-69 балл.
- 4) «Қанағаттанарлықсыз» - 49 баллдан төмен жинағандар.

Курсты бағалау критерийлері:

- "Өте жақсы" - зерттелген материал негізінде толық және дұрыс жауап құра білу; Негізгі ережелерді бөліп көрсету, нақты мысалдармен, фактілермен жауапты өз бетінше қолдау; талдау жасау, қорытындыларды қорытындылау дербес дәлелденген. Зерттелген материал негізінде толық және дұрыс жауап құра білу; Негізгі ережелерді бөліп көрсету, нақты мысалдармен, фактілермен жауапты өз бетінше қолдау; талдау жасау, қорытындыларды қорытындылау дербес дәлелденген.

- "Жақсы" - толық және дұрыс жауап; зерттелген материалды көбейту кезіндегі кішігірім қателіктер мен кемшіліктер, ғылыми терминдерді қолданудағы немесе тұжырымдар мен жалпылаудағы түсініктердің анықтамалары, дәлсіздіктер; материал белгілі бір логикалық ретпен баяндалады.

- "Қанағаттанарлық" - себептік байланыстардың ішінара бұзылуы; кішігірім логикалық дәлсіздіктер, бірқатар негізгі фактілердегі қателіктер және барлық дерлік мәліметтер; мәліметтер келтірілген, бірақ талданбаған; фактілер әрқашан пікірлерден бөлінбейді, бірақ тыңдаушы олардың арасындағы айырмашылықты түсінеді.

Көптеген маңызды фактілер жоқ, қорытындылар жасалмайды; фактілер қарастырылып отырған мәселеге сәйкес келмейді, оларды салыстыру жоқ; негізгі мәселені бөлектей алмау (тіпті қате); көптеген нақты қателіктер бар. Тыңдаушының жауабында талданатын мәселенің іргелі және іргелі мәселелермен байланысы туралы түсінік жоқ.

Қорытынды аттестаттау тестілеу түрінде өтеді. Сұрақтардың жалпы саны – 20. Қорытынды тестілеуден өту және біліктілікті арттыру курсы аяқтау үшін дұрыс жауаптардың 60% және одан жоғары балл жинау қажет. Шекті деңгей - 12 балл. Әрбір дұрыс жауап үшін 1 балл беріледі.

Тыңдаушылар қорытынды аттестаттауды бастамас бұрын «ProctorEdu» бағдарламасы арқылы прокторингтен өтеді. Жазбалар орталықтың мұрағатында сақталады.

Жобаларды дайындау бойынша нұсқаулық

Жобалық жұмыс - зерттеушінің белгілі бір уақыт аралығында алған біліміне қарай жұмысын практикалық жұмыс түрінде ұсынылатын біліктілікті арттыру курстарының білім беру бағдарламасы бойынша алған білімін бақылау нысаны.

Тыңдаушылардың жобалық жұмысына қойылатын талаптар:

Жобаны қорғау жекелей жүзеге асырылады. Әр тыңдаушы өз жобасын дайындайды. Жоба мынадай құрылымдық элементтерден тұрады:

- 1.Титулдық бет;
- 2.Мазмұны;
- 3.Кіріспе (кіріспеде жобаның өзектілігі, мақсат-міндеттері, тұжырымыдамасы қарастырылады);
4. Негізгі бөлім;
5. Қорытынды;
- 6.Пайдаланылған әдебиеттер;
- 7.Презентация

5-кесте. Жобаны бағалау өлшемшарттары

№	Өлшемшарттар	Ұпай
1	Жобаның өзектілігі	10
2	Жобаның тұжырымдамасы	10
3	Жобаның құрылымы	10
4	Жобаның тақырыбына сәйкестігі	10
5	Ақпарат көздерін талдауы	10
6	Жобаның маңыздылығы	10
7	Жобадағы инновациялық тәсілдер	10
8	Мәселелерді шешуге әсері	10
9	Жобаның безендірілуі	10
10	Жобаны қорғауы	10
Барлығы		100

Бағалау үшін келесі ұпайлар беріледі:

0 ұпай – жүзеге асырылмаған;

1 ұпай – ішінара жүзеге асырылған;

2 ұпай – толық жүзеге асырылған.

Жоба бойынша ең жоғары ұпай – 20.

6-кесте. Қорытынды тесттің құрылымы

Модульдер	Тест сұрақтарының саны
1 - модуль. Нормативтік-құқықтық	2
2 - модуль. Арнайы педагогиканың негіздері	2

3 - модуль. Логопедтың кәсіби қызметінің клиникалық және педагогикалық негіздері	4
4 – модуль. Балалардың сөйлеуін дамытудың дәстүрлі білім беру технологиялары	4
5 – модуль. Балалардың сөйлеуін дамытудың заманауи білім беру технологиялары	6
6 – модуль. Вариативті модуль	2
Барлығы	20 сұрақ

9. КУРСТАН КЕЙІНГІ ҚОЛДАУ

Біліктілікті арттыру курсынан өткен педагогтерді курстан кейінгі қолдаудың түрлері:

1. Тыңдаушыларға олардың педагогикалық, зерттеу және рефлексиялық қызметінде әдістемелік, консультациялық көмек көрсету;

2. Педагогикалық және зерттеу қызметінің нәтижелерін жариялауға дайындауда консультациялық көмек көрсету;

3. Педагогтердің кәсіби қоғамдастықтарының жұмысын ұйымдастыру және қолдау, оның ішінде тәжірибе алмасу бойынша іс-шаралар (байқаулар, конференциялар, семинарлар, дөңгелек үстелдер және басқа да білім беру шаралары) өткізу.

4. Орталық ұйымдастыратын конференциялардың жинақтарына ғылыми әзірлемелер мен мақалалар жариялау.

Тыңдаушыларды курстан кейін қолдауды іске асыру нысандары

№	Іс-шара атауы	Аяқтау нысаны
1	Виртуалды кәсіби қоғамдастық ұйымдастыру	Телеграмм каналда канал ашу
2	Жеке даму картасын жасақтау	Вебинар
3	Конференциялар мен семинарларда іс-тәжірибесімен бөлісу	Орталық ұйымдастыратын семинарлар мен конференциялар
4	Тыңдаушыларды курстан кейін қолдау қорытындысы бойынша жарияланымдар ұйымдастыру	Журналдарға жарияланым
5	Жеке консультациялар өткізу	Кеңес беру
6	Орталық бекіткен ұйымдарда тәжірибеден өту	Күнделік

10. НЕГІЗГІ ЖӘНЕ ҚОСЫМША ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Нормативтік құжаттар:

1. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 Заңы;
2. «Қазақстан Республикасындағы баланың құқықтары туралы» ҚР 2002 жылғы 8 тамыздағы №345 Заңы;
3. «Қазақстан Республикасындағы инклюзивті саясаттың 2025 – 2030 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2024 жылғы 30 желтоқсандағы № 1143 қаулысы;
4. «Кемтар балаларды әлеуметтік және медициналық-педагогикалық түзеу арқылы қолдау туралы» ҚР 2002 жылғы 11 шілдедегі №343 Заңы;
5. Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне инклюзивті білім беру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы (ҚР Заңы 2021 жылғы 26 маусымдағы № 56-VII ҚРЗ);
6. Ерекше қажеттіліктері бар тұлғаларды оқытуда білім берудің саласының ұстанымдары, саясаты және тәжірибелік іс-әрекеті туралы Саламан декларациясы. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/pdf/salamanka.pdf
7. «Ерекше білім беру қажеттіліктерін бағалау қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2022 жылғы 12 қаңтардағы №4 бұйрығы;
8. «Білім беру ұйымдарындағы психологиялық-педагогикалық қолдау қызметінің жұмыс істеу қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 29 сәуірдегі № 92 бұйрығы;
9. «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығы;
10. «Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 қаулысы;
11. «Білім беру ұйымдарының педагогтеріне арналған кәсіптік стандарттарды бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2025 жылғы 24 ақпандағы № 31 бұйрығы ;
12. «Педагог лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2009 жылғы 13 шілдедегі №338 бұйрығы;
13. Қазақстан Республикасының «Педагог мәртебесі туралы» 2019 жылғы 27 желтоқсандағы № 293-VI Заңы;
14. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің «Педагог кадрлардың біліктілігін арттыру курстарын ұйымдастыру және өткізу, сондай-ақ

педагог қызметін курстан кейінгі сүйемелдеу қағидалары» туралы 2016 жылғы 28 қаңтардағы № 95 бұйрығы;

15. «Педагогтердің біліктілігін арттыру курстарының білім беру бағдарламаларын әзірлеу, келісу және бекіту қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 4 мамырдағы № 175 бұйрығы;

Негізгі әдебиеттер:

1. Оразаева Г.С. Дислалия. Устранение нарушений звукопроизношения у детей. Учебник - ISBN 978-601-7686-83-3 – издательств Альманах – Алматы – 2023, 158 стр.

2. Оразаева Г.С. Основы логопедии . Учебное пособие ISBN 978-601-7680-25-1, – издательств Альманах – Алматы – 2023, 160 стр.

3. Оразаева Г.С. Қазақстан Республикасында инклюзивті білім беру жағдайында логопедиялық жұмыстың ұйымдастырылуы және мазмұны, оқу құралы. (Екінші басылым), ISBN 978-601-232-838-7 – Алматы: «Альманах» баспасы, 2022. – 58 б.

4. Ибатова Г.Б., Омирбекова К. Логопедиялық практиканы жүргізудің әдістемелік нұсқауы. оқу -әдістемелік нұсқау. (Екінші басылым). ISBN 9965-14-955-0 – Алматы: «Альманах» баспасы, 2022. – 59 б.

5. Оразаева Г.С, Омирбекова К. Логопедия негіздері. (Екінші басылым) ISBN 9965 – 14 – 978 – X – Алматы: «Альманах» баспасы, 2022. – 62 б.

6. Ибатова Г.Б., Омирбекова К. Ринолалия. Оқу құралы. (Екінші басылым) ISBN 9965 – 14 - 978 - 8– Алматы: «Альманах» баспасы, 2022. – 100 б.

7. Ибатова Г.Б. Сөйлеу мүмкіндіктері шектеулі 6-жастағы балалардың бейнелеу өнерін дамыту. Әдістемелік нұсқаулар.(Екінші басылым) - ISBN 978-601-249-009-1 – Алматы: «Альманах» баспасы, 2022. – 55 б.

8. Ақажанова А.Т. "Девиантология (ауытқы мінез-құлық психологиясы): оқу құралы. 2-ші шығарылым, толықтырылған, 978-601-7659-32-5 – Алматы: «Лантар букс» баспасы, 2022. – 282 б.

9. Тасыбеков А.Е. Логопед маманның әдістемесі. Әдістемелік құрал. 978-601-09-1066-9– Алматы: «ЛАНТАР books» баспасы, 2022. – 53 б

10. Оразаева Г.С ., Өмірбек С.Ж . Логопсихология / оқу құралы – Алматы: «Alash Book» баспасы, 2024. – 166 б

11. Жапбаров А., Рахымбек Д., Жұмабаева Ә.Е. Оқытудың жалпы әдістемесі: оқушылардың ойлау және сөйлеу әрекетін дамыту. Бесінші кітап - Алматы: CyberSmith, 2021.-292 б.

12. Инклюзия жағдайында білім беру процесі үшін заманауи ресурстарды пайдалану бойынша әдістемелік ұсынымдар – Астана: Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2023. – 184 б.

13. Инклюзивті білім беру ортасында педагогтер мен мамандардың рефлексивті құзыреттерін дамыту бойынша әдістемелік ұсынымдар – Астана: Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2023. – 176 б.

14. Педагогтердің инклюзивті білім беру саласындағы нормативтік құқықтық құжаттарды орындауы бойынша әдістемелік ұсынымдар – Астана: Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2023. – 176 б.

15. Оқытуда мінез-құлық және ерекше қиындықтары бар балалар үшін инклюзивті білім беру ортасын ұйымдастыру бойынша әдістемелік ұсынымдар. – Нұр-Сұлтан: Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА, 2022. – 176 б.

Қосымша әдебиеттер:

1. Жайшылық Н.Қ. Бастауыш сынып оқушыларының сөйлеу тілі кемшіліктерін түзетуде логопедиялық жаттығуларды қолдану жолдары – магистрлік диссертация, Ақтөбе, 2024 жыл – 52 бет.
<https://neb.arsu.kz/ru/view?rid=11679&fid=11658>

2. Білім беру үдерісінде SMART-технологияларды қолдану бойынша әдістемелік ұсынымдар. – Нұр-Сұлтан: Ы.Алтынсарин атындағы ҰБА, 2022. – 120 б.

3. Тұрғали Е.О., Сарсен А.С., Әбен А.А. Жасанды нейрондық желі негізінде сөйлеу синтезі/ магистрлік диссертация – Ақтөбе, 2024, 77 б.
<https://neb.arsu.kz/ru/view?rid=11623&fid=11603>

4. Махатжанова А. Сөйлеу қабілеті бұзылған бастауыш сынып оқушыларында оқу бұзылыстарын жеңудің жеке бағдарланған тәсілі/ магистрлік диссертация – Ақтөбе, 2024, 61 б.
<https://neb.arsu.kz/ru/view?rid=11324&fid=11304>

5. Қуанышбекова М.А. Мектеп жасына дейінгі ақыл - ойы кем балалардың сөйлеу тілін қазақ ертегілерінің сюжеті арқылы дамыту/ магистрлік диссертация – Ақтөбе, 2023, 66 б.
<https://neb.arsu.kz/ru/view?rid=11306&fid=11286>